

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา
ของเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
**Administrative Factors which Affect the Work Performance
under the Development Strategies of Phon Sub-district Municipality,
Kammuang District, Kalasin Province**

ปิยะวัชร สระทอง,
สมเกียรติ เกียรติเจริญ และวัชรินทร์ สุทธิชัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
**Piyawath Srathong,
Somkiet Kietjareon and Watcharin Sutthisai**
Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : thantikan22@gmail.com

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน 2) ระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและอาศัยในเขตเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 294 คน โดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง โดยวิธี stepwise

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์พัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 มี 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการวางแผน ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านงบประมาณ โดยรวมอธิบายได้ร้อยละ 63.30 มีค่า $R^2 = .633$

คำสำคัญ : ปัจจัยการบริหาร; การดำเนินงาน; ยุทธศาสตร์การพัฒนา

Abstract

The purpose of this study was to study 1) the level of administrative factors which affect the work performance under the development strategies of Phon Sub-district Municipality; 2) the level of work performance under the development strategies of Phon Sub-district Municipality; and 3) the administrative factors which affect the work performance under the development strategies of Phon Sub-district Municipality. The research tools were questionnaires. The samples were 294 heads of 294 families or representatives in the area of Phon Sub-district Municipality calculated by Taro Yamane's formula, The statistic used were mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient, and Stepwise multiple regression.

The results of the research were as follows: 1) The level of administrative factors which affect the work performance under the development strategies of Phon Sub-district Municipality. Overall, it was at a high level. 2) The level work performance under the development strategies of Phon Sub-district Municipality. Overall, it was at a high level, 3) The three administrative factors namely planning, personnel, and budgeting which affect the work performance under the development strategies of Phon Sub-district Municipality, Kammuang District, Kalasin Province as a whole was at 63.30 per cent with R^2 value at .633 with the statistic significant at .01

Keywords: Administrative factors; Work performance; the development strategy

บทนำ

หน่วยงานทางการปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการส่งเสริมความเป็นอยู่และสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่นของตนในหลาย ๆ ด้าน และมีส่วนสำคัญในการตอบสนองนโยบายของรัฐเพื่อให้บริการสาธารณะดำเนินไปอย่างรวดเร็วและประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดอีกด้วย โดยปัจจุบันมีการมอบหมายการดำเนินงานให้กับองค์กรปกครองท้องถิ่นมากขึ้นอาทิ การถ่ายโอนอำนาจด้านภารกิจบริการสาธารณะจากส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวทำให้มีความเข้มแข็งสามารถบริหารภารกิจบริการสาธารณะให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล มีความโปร่งใส และเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่ การปกครองท้องถิ่นจึงเป็นที่ยอมรับ และที่เป็นพึงของประชาชนได้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ได้กำหนดบทบาทภารกิจ และอำนาจหน้าที่รวมทั้งเตรียมความพร้อมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในหมวด 14 ที่กำหนดให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนรวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นตามกฎหมายบัญญัติ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560 : 74)

เทศบาลของไทยได้รับการจัดตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 โดยการยกฐานะสุขาภิบาลที่มีอยู่เดิม จำนวน 35 แห่งขึ้นเป็นเทศบาลและดำเนินการมาถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2565) ถือได้ว่าการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลมีการจัดตั้ง เป็นเวลา ถึง 87 ปี และได้มีการปรับปรุงกฎหมายดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจและหลักการปกครองท้องถิ่นรวมถึงสอดคล้องกับสภาพบ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลง (โกวิท พวงงาม, 2553 : 23) ปัจจุบันกฎหมายกำหนดเทศบาลไว้ 3 ประเภท ได้แก่ 1) เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นที่ยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย 2) เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด และเมืองประกอบตามพระราชบัญญัติ และมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง และ 3) เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีองค์ประกอบตามพระราชบัญญัติ และมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลนคร

เทศบาลตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานทางการปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคลหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะและการปฏิบัติราชการอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานทางการปกครองตามกฎหมายกำหนด ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาปี 2561-2565 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3) ด้านการพัฒนาสังคม 4) ด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว และ 5) ด้านการบริหาร การเมือง การปกครอง ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนามา พบว่าได้รับการร้องขอและมีการร้องเรียนจากประชาชนจำนวนกว่า 20 เรื่องให้จัดโครงการเพิ่มเติม และแก้ไขปรับปรุงบางโครงการ ซึ่งเทศบาลตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ได้นำมาพิจารณา และได้แก้ไขปรับปรุงตามที่ประชาชนร้องขอ และเพิ่มบางโครงการไว้ในแผนพัฒนา ในปีงบประมาณ 2564 ที่ผ่านมา และได้ดำเนินงานมาตามลำดับ (เทศบาลตำบลโพธิ์, 2564 : 1) ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวอาจเป็นผลมาจากการบริหารงานของเทศบาล เพราะการบริหารเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารคน การบริหารงบประมาณ การบริหารวัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนามทั้งหมดของเทศบาล ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรของเทศบาลตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อนำสารสนเทศที่ได้จากการวิจัยเสนอต่อเทศบาลในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการทำงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ ดังนี้

1. **ประชากรในการวิจัย** ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทนครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และอาศัยในเขตเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 1,100 คน จาก 1,100 ครัวเรือน (เทศบาลตำบลโพน. 2564: 14)

2. **กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย** ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทนที่อายุ 18 ปีขึ้นไปและอาศัยในเขตเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 294 คน จาก 294 ครัวเรือน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973 :727) ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งกลุ่มประชากรเป็นหมู่บ้าน (ทุกหมู่บ้าน) ในเขตเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์แล้วสุ่มตัวอย่างจากทุกระดับชั้น จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก ผู้วิจัยใช้การจับสลากโดยเขียนเลขที่บ้านตามบัญชีรายชื่อในเขตเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ใส่ลงในกล่องจนครบแล้วจับสลากขึ้นมาทีละใบบันทึกไว้ ม้วนสลากแผ่นเดิมใส่ลงในกล่องเดิมเพื่อที่จะให้โอกาสถูกเลือกทุกคนเท่ากันแล้วจับสลากขึ้นมาใหม่ กรณีหยิบได้ชื่อเดิมนำใส่ลงในกล่องเดิมแล้วจับขึ้นมาใหม่อีกครั้ง ดำเนินการเช่นนี้จนได้กลุ่มตัวอย่างครบ 294 คน (ครัวเรือน)

3. **เครื่องมือการวิจัย** ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย มีลักษณะปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อาศัย ลักษณะเป็นแบบสำรวจ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน จำนวน 4 ปัจจัย ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน จำนวน 5 ด้าน ลักษณะของข้อคำถามในตอนที่ 2-3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยผู้วิจัยได้การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวิจัย

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดขอบเขตของคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์และเนื้อหาของวิจัย สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง และนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา การวัดผลประเมิณผล และภาษา โดยหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยวิธีพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence หรือ IOC) และดำเนินการหาคุณภาพเครื่องมือ ด้วยการทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 40 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด (Reliability) โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของ Cronbach's Alpha Coefficient ซึ่งจากการทดลองใช้แบบสอบถามกับกลุ่มทดลองดังกล่าว พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์ Alpha ของแบบสอบถาม ทั้งหมดเท่ากับ 0.09 และ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในรายข้อ > 0.20 ขึ้นไปทุกข้อคำถาม

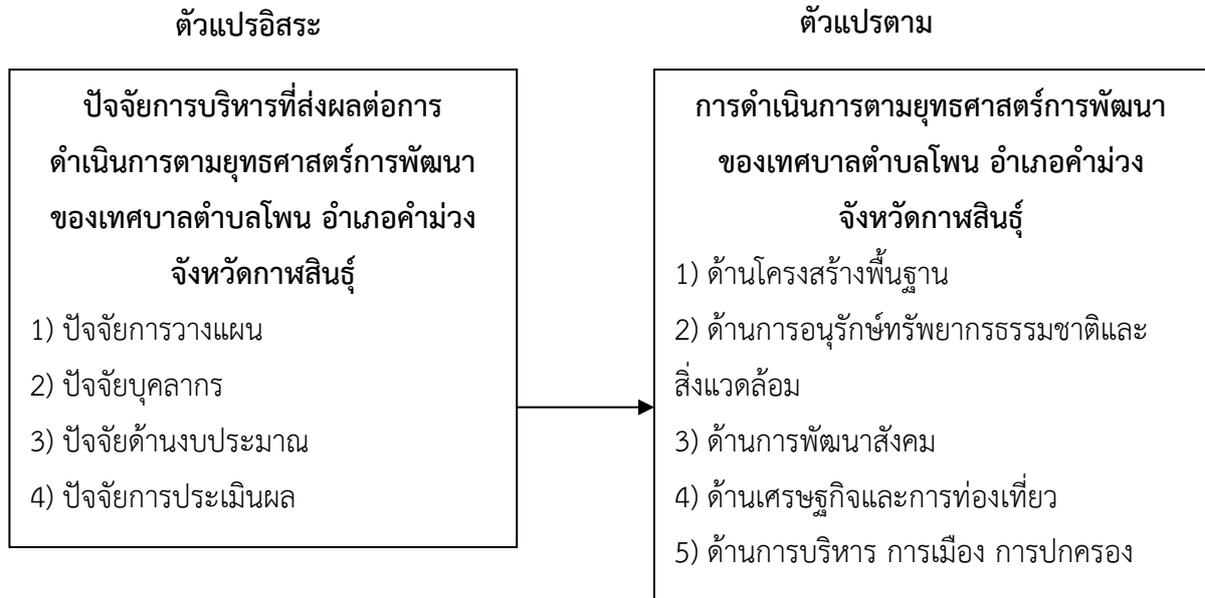
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้มีหนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลถึงนายกเทศมนตรีตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ 2) การวิเคราะห์ระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา และระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ผู้วิจัยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้สถิติการหาความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) โดยวิธี Stepwise โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยศึกษา โดยประยุกต์จากแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของ Henry Fayol (1949), Luther Gulick (1937) และ Edward Deming (1986) และแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาตามกรอบยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลโพธิ์

อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ 5 ด้าน (เทศบาลตำบลโพน, 2564) สามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 1 ระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ปัจจัยการวางแผน	4.23	0.67	มากที่สุด
ปัจจัยบุคลากร	3.76	0.78	มาก
ปัจจัยงบประมาณ	3.58	0.87	มาก
ปัจจัยการประเมินผล	3.42	0.68	มาก
โดยรวม	3.75	0.66	มาก

จากตารางพบว่า ระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อจำแนกเป็นรายปัจจัย พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ปัจจัยและอยู่ในระดับมาก 3 ปัจจัยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้คือปัจจัยการวางแผน ($\bar{X} = 4.23$) ปัจจัยบุคลากร ($\bar{X} = 3.76$) ปัจจัยงบประมาณ ($\bar{X} = 3.58$) และปัจจัยการประเมินผล ($\bar{X} = 3.42$)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 2 ระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	3.80	0.69	มาก
2. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.91	0.81	มาก
3. ด้านการพัฒนาสังคม	4.23	0.74	มากที่สุด
4. ด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว	3.88	0.70	มาก
5. ด้านการบริหาร การเมือง การปกครอง	3.64	0.69	มาก
โดยรวม	3.89	0.66	มาก

จากตารางพบว่า ระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดด้านและอยู่ในระดับมาก 4 ด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อยดังนี้ด้านการพัฒนาสังคม ($\bar{X} = 4.23$) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.91$) ด้านเศรษฐกิจและ การท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.88$) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.80$) และด้านการบริหาร การเมือง การปกครอง ($\bar{X} = 3.64$)

3. ค่าอำนาจพยากรณ์ของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 3 ค่าอำนาจพยากรณ์ของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม

ตัวแปร	Regression Coefficient			
	B	beta	t	Sig
1. ปัจจัยการวางแผน (X1)	.349	.281	3.293	.000**
2. ปัจจัยบุคลากร (X2)	.256	.214	2.791	.000**
3. ปัจจัยงบประมาณ(X3)	.376	.237	3.231	.000**
4. ปัจจัยการประเมินผล (X4)	.307	-	-	-
ค่าคงที่(constant)	.565			
Mutiple R	.707			
R ²	.633			
Adjusted R ²	.561			
F	170.314			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางพบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมทั้ง 4 ปัจจัย สามารถอภิปรายตัวแปรตาม คือ การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวมได้ร้อยละ 63.30 มีค่า R² = .633 และมีค่า F = 170.314 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาตัวแปรย่อยพบว่า ตัวแปรที่ดีที่สุดจะอธิบายการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ มี 3 ตัวแปร โดยเรียงลำดับการนำเข้าสมการตามความสัมพันธ์ ดังต่อไปนี้ ปัจจัยการวางแผน (X1) ปัจจัยงบประมาณ (X3) ปัจจัยบุคลากร (X2) สามารถเขียนรูปสมการคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ } Y = .565 + .349X1 + .256X2 + .376X3$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน } Zr = .281Z1 + .237Z3 + .214Z2$$

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์” ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลกำหนดแผนการดำเนินงาน เหมาะสมกับ ระยะเวลา และงบประมาณ บุคลากรเทศบาลมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เทศบาลจัดงบประมาณอย่างเหมาะสมต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาแต่ละด้าน และเทศบาลมีการประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาทุกปี จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสอดคล้องกับแนวคิดการบริหาร PDCA ของ Edward Deming (อ้างถึงในทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, 2554 : 142-143) ที่กล่าวถึงแนวคิดด้านการบริการซึ่งประกอบด้วย 1) Plan (วางแผน) คือวิธีการและขั้นตอนที่จะเป็นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดต้องเป็นไปตามนโยบาย วิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กร 2) Do (ปฏิบัติ) การปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ 3) Check (ตรวจสอบ) คือการติดตามการตรวจสอบและ 4) Act (การปรับปรุง) คือการปรับปรุง หลังจากที่ได้ทำการตรวจสอบแล้ว ข้อมูลที่ได้จากการปรับปรุงจะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพ ซึ่งการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ได้มีการปฏิบัติงานเป็นไปตามแนวคิดการบริหาร PDCA อย่างเป็นระบบเริ่มจาก การนำแผนยุทธศาสตร์มากำหนดเป็นแผนปฏิบัติงาน (P) การปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งหมดจะรวมกันเป็น (D) ขององค์กรนั้น ซึ่งองค์กรจะต้องทำการติดตามตรวจสอบ (C) และแก้ไขปรับปรุงจุดที่เป็นปัญหาหรืออาจปรับแผนใหม่ในแต่ละปี (A) เพื่อให้วิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ระยะยาวนั้นปรากฏเป็นจริงและทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์รวมขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

2. ระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลก่อสร้างถนนคอนกรีตตามเส้นทางหลักอย่างทั่วถึง เทศบาลบริหารจัดการมูลฝอยอย่างมีคุณภาพ เทศบาลส่งเสริมกิจกรรมกีฬาของประชาชน เทศบาลส่งเสริมการพัฒนาสินค้าโอท็อป (OTOP) และเทศบาลส่งเสริมให้ประชาชนติดตามการดำเนินงานของเทศบาล จากเหตุผลดังกล่าวทำให้การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2560 : 30-38) ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ส่งเสริมการผลิตภาคการเกษตรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิต การท่องเที่ยวและบริการ เช่น การยกระดับการผลิตผลิตภัณฑ์ OTOP ให้ได้มาตรฐานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลัก ได้แก่ แหล่งไดโนเสาร์ วัดพระธาตุพนมจำลอง เขื่อนลำปาว ผ้าแพรวาบ้านโพน โดยการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสมบูรณ์ และจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาศักยภาพของคนและสังคม โดยการให้การศึกษา การพัฒนาฝีมือแรงงาน และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วม เป็นต้น ทั้งนี้ผลการวิจัยได้สอดคล้องกับสอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับผลการวิจัย ชนิษฐา ไชยวงษา (2559) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ อนุชิต โขติร์คมี (2554 : 71) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลวัง อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยการบริหาร ปัจจัยการวางแผน ปัจจัยบุคลากร ปัจจัยงบประมาณ และปัจจัยการประเมินผลส่งผลกระทบต่อการทำงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหาร มี 3 ปัจจัยส่งผลกระทบต่อการทำงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เรียงลำดับตามการเข้าสู่สมการ ได้แก่ ปัจจัยการวางแผน ปัจจัยงบประมาณ และปัจจัยบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ ลูเธอร์ กูลิค (อ้างถึงใน ฐานิสรา กาบบัวศรี, 2562 : 16-18) ที่กล่าวถึงหลักในการบริหารจัดการองค์กรที่ใช้กันทั้งในภาครัฐและเอกชนที่ผู้มีอำนาจบริหารมีหน้าที่และบทบาทการบริหารอยู่ 7 ประการที่จำเป็นซึ่งปัจจัยการวางแผน ปัจจัยงบประมาณ และปัจจัยบุคลากรก็เป็นหนึ่งในองค์ประกอบนั้นโดยอธิบายว่า การวางแผนเป็นการวางเค้าโครงกิจกรรมซึ่งเป็นการเตรียมการก่อนลงมือปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า ผู้บริหารต้องวางแผนการดำเนินงานทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงานด้วยความละเอียด ครบถ้วน ชัดเจน เพราะแผนงานจะเป็นแนวทางการดำเนิน กรอบทิศทาง ซึ่งประกอบด้วยแผนงานหลักและแผนงานย่อยแผนงานต้องมีลักษณะที่สามารถยืดหยุ่นได้ เพื่อให้การดำเนินการสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อมาคือการงบประมาณ ซึ่งเป็นภารกิจที่เกี่ยวกับการจัดหางบประมาณ การวางแผนการทำบัญชี การควบคุมเกี่ยวกับการเงินและการคลัง งบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหาร การดำเนินงานต้องอาศัยเงินงบประมาณ โดยเฉพาะส่วนราชการที่ไม่สามารถผลิตเองได้ เช่น เงินเดือน การก่อสร้างอาคาร สามารถแบ่งลักษณะงบประมาณได้ 2 ภาค คือ งบประมาณภาครัฐการจัดสรร (Bureaucratic Budgeting) จัดทำโดยกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ไปตามความจำเป็นโดยจัดสรรตามแผนงานโครงการ และงบประมาณของภาคเอกชน

(Private Budgeting) เป็นทุนที่บริษัท ห้างร้านได้มาจากการระดมทุน เช่น หุ้น เงินกู้จากแหล่งธุรกิจหรืออาจมาจากทุนส่วนตัวในการบริหาร จัดสรรมาจากคณะกรรมการตามแผนงานที่ คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายหรือกลยุทธ์ไว้ และปัจจัยด้านการจัดบุคลากร การจัดตัวบุคลากร เป็นการบริหารงานบุคคล ได้แก่ อัตรากำลัง การสรรหา การพัฒนาบุคลากร การสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี การประเมินผลการทำงานและการให้พินิจจากงาน ดังนั้น การจัดบุคลากรในการทำงานเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรมาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัดแบ่งหน่วยงานที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยนำผลจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 ข้อแต่ละด้านมากำหนดข้อเสนอแนะ เทศบาลตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรดำเนินการดังนี้

1. ประชาสัมพันธ์แผนการดำเนินงานให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง
2. บูรณาการแผนการดำเนินงานของเทศบาลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. พัฒนาบุคลากรอย่างสม่ำเสมอโดยกำหนดเป็นนโยบาย และแผนดำเนินงานเช่น การจัดอบรมให้ความรู้ปีละครั้งเป็นอย่างน้อยเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา
4. ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเทศบาลประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อให้เกิดความร่วมมืออันดีระหว่างหน่วยงาน
5. ประชาสัมพันธ์การใช้งบประมาณ ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึงทุกปีงบประมาณ
6. จัดงบประมาณอย่างเพียงพอในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา
7. ส่งเสริมให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา
8. จัดการประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาทุกโครงการ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการวางแผน ปัจจัยบุคลากร และปัจจัยงบประมาณส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา ปัจจัยการวางแผน ปัจจัยบุคลากร และปัจจัยงบประมาณ เพื่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2560). *แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเกษตร ระยะ 20 ปี*
กรุงเทพมหานคร: บริษัท นิเวศธรรมดาการพิมพ์ (ประเทศไทย) จำกัด.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2553). *การปกครองท้องถิ่นว่าด้วยทฤษฎีแนวคิดและหลักการ*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท
เอกซเปอร์เน็ท จำกัด.
- ชนิษฐา ไชยวงษา. (2559). *ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของ
เทศบาลตำบลห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์*. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. บัณฑิต
วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาลัย.
- ฐาณิศรา กาบบัวศรี. (2562). เทคนิคและกระบวนการ POSDCoRB Process and Technique of
POSDCoRB. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย*. 1 (3), 15-22.
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2554). *ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท แชน โพร์
พรีนติ้ง จำกัด.
- เทศบาลตำบลโพน. (2564). *แผนพัฒนาท้องถิ่นห้าปี*. กาฬสินธุ์: เทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัด
กาฬสินธุ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*. กรุงเทพมหานคร:
สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- อนุชิต โชติรัศมี. (2554). *ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของ
เทศบาลตำบลจิว อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- Deming, W. Edwards (1986). *Out of the Crisis*. MIT Press.
- Fayol, H. (1949). *General and Industrial Management*, Translated by Constance store.
London.: sir Issac Pitman and sons.
- Gulick, Luther, Lindon Urwick. (1937). *Paper on the Science of Administration*. Clifton:
Augustus M. Kelley.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics an Introductory Analysis*. 3rd ed. New York : Harper & Row.